

SLOVENSKI NAROD

čitača vsak dan popoldne, izvenčni nedelje in praznike. — Inserati: do 30 petit à 2 D, do 100 vrst 1 D 50 p, večji inserati petit vrsta 4 D; novice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inserati davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 360 D

Upravljanje: Knalova ulica štev. 5, prizlje. — Telefon štev. 304.

Uredništvo: Knalova ulica štev. 5, I. nadstropje. — Telefon štev. 34.

Poštnina plačana v gotovini.

Gordonska pobratimija

Sedanje italijansko javno in politično življenje ni kaj rožnato. Po vsi Italiji divja tih državljanska vojna, po boji po mestih in na kmetij so na dnevnem redu. Opozicija proti fašistovski vladi prehaja z Aventino v razpoloženje naroda. Vsem tem političnim neredom se pridružuje še padec italijanske lire, ki ni gospodarskega značaja. Na nobeno stvar pa ne reagira Mussolinijeva vladila tako akutno in hitro, kakor na padec italijanske valute. To je že v italijanskem značaju. Zato je povsem razumljivo, da je začel Mussolini misliti, kako likvidirati notranje spore italijanskega naroda ter vzpostaviti vsaj v času predstoječe proslave 25letnice vladanja Italijanskega kraja strnjeno složnost italijanskega naroda.

Cisto teatralno je neki dan v tej nameri izginil iz Rima, ne da bi časopis moglo naznamnit, kam delje njegova pot. Kako je bilo veliko iznenadje, ko so drugi dan javili, da je Mussolini posetil svojega »neprijatelja« pesteri D'Annunzio v njegovem samotarskem jerezu in se tamkaj ž njim pobratil. Znano je, da je v zadnjih letih obstojalo med Mussolinijem in D'Annunzijem precej napeto nasprotje, predvsem radi stališča, ki ga je Mussolini zavzel napravil kombatentski organizaciji, to je organizaciji bivših vojakov. Velikokrat se je tudi v časopisu namigovalo, da bi mogel fašizem resno ogrožati le D'Annunzio s svojo zgovorno pesniško besedo ter v trenotnem navdušenju razpaliti italijanski narod za notranjo svobodo in pravičnost. Zdi se, da je Mussolini začutil to nevarnost in da je zato porabil priliko proslave 25letnice vladanja Emanuela III. da pričopi D'Annunziju za se.

Pobratimstvo se je v Gordonu izvršilo vse prej kakor na resen način. Cisto v smislu ciceronskega italijanstva se Mussolini in D'Annunzio poljubovala, vozila v avtomobilu in na kratkem izletu po Gardskem jezeru je D'Annunzio pripevovan Mussoliniju, kako je velika njegova ljubezen do morja in da si skuša iluzijo krimarienja po morju pribarati s tem, da topi v ustih košček soli...

Ko sta se locila, je D'Annunzio izročil Mussoliniju razne talismane.

Po Mussolinijevem odhodu v Milan, se je pojavila velika povorka navdušenih kombatentov pred vilo Vittoriale in poklicala D'Annunzia na blakon. In D'Annunzio je imel nagovor, namenjen široki javnosti. V kratkih, jedikih besedah je švigel svoj bič nad množico in kljal, naj konča s svojo strastno krijevijo ter s pompoznimi ceremoniami ter naj se raje poglobi vase. Italija potrebuje dela v splošnega molka. Treba zonet delati v tem zatišju in vzpostaviti enoto Italijanov.

Italijanski listi komentirajo ta sestanek in ta govor v tem smislu, da sta D'Annunzio in Mussolini našla skupno platformo in načrtu, ki naj v bodočih mesecih in letih italijanskemu narodu zoper vrne red in mir ter notranjo delavnost. Značilen je n. pr. odgovor, ki ga je postal na pozdravno brzjavko italijanski kralj obema, pobratimoma, ki sta mu javila zopetno prijateljstvo in pobratimstvo. V tem odgovoru želi kralj združitev src, ki da jo zahteva velika domovina od svojih sinov.

Listi namigujejo, da se je sestanek v Gordonu vršil na pobudo italijanskega kralja in da se v tej pobudi kaže kraljeva inicijativa, ki bi hotela vzpostaviti v Italiji notranji mir.

Mi ne verjamemo v politične posledice tega pobratinstva. Je to no našem mnenju čisto preprosta, v italijanskem javnem življenju od časa do časa potrebna senzacija brez globljega pomena. Za take senzacije je D'Annunzio kakor ustvarjal. Iz Gordonu se v kratkem preseli v vilo Frascati blizu Rima, od koder bo lahko hodil na more in se vozil po rimskih elegantnih sprehaščilih. Ali bo pri tem kaj koristil Mussoliniju in njegovi ekstremni fašistovski politiki, je vprašanje. Namen sestanka je bil vsekakor ta, da se italijansko javno mnenje nekoliko pomiri ter odvrne od prvega vprašanja notranje politike, ki vsekakor razburja večino italijanskega naroda: Želja po notranji svobodi in pravičnosti, po enakosti vseh državljanov, po odpravi nasilstev in brezpravnosti je klub temu čedalje večja. Fašizem skoraj uvideva, da z nasiljem ne odpravi ničesar. Italijan je sicer zelo doveten za telesna ustrahovanja, na koncu pa je le odločen revolucionarni svobode in pravičnosti, ki prei ali slej bruhnu na plan.

Tudi to pot se je pokazal Mussoliniju, da zna izrabiti vsako malenkost v svojo korist in držati javnost v stalni nane-

tosti. Sedaj je njegov govor, pozneje kaka njegova gesta, potovanje ali kar-koli. Najprvo je poizkusil s svojim mramkim gledanjem, s katerim je strahoval poslance po kuloarjih rimskega parlamenta. Ko je to sredstvo odreklo, se je zatekel k nasilju. Sedaj prehaja v teatralno in se »bratia z D'Annunzijem. Povedeni smo, kaj prinese v italijansko notranjo politiko gardonska pobratimija.

— Beograd, 29. maja. (Izv.) Ker se je divja obstrukcija opozicije v narodni skupščini popolnoma izjavila in ni prinesla opoziciji zaželenega uspeha, išči opozicionalni tisk nova sredstva v borbi proti vladni Narodnemu bloku. Opozicionalni tisk, izrabljajoč pozicijo nekdaj od opozicije toliko osovarjanja dr. Laze Markovića v radikalnem klubu, znova pričenja debato o sporazumu. Značilno je, da vpleteta sedaj v to debato tudi krono.

Včeraj so bile res važne avdijence na dvoru. Opoldne je poročal kralju pravosodni minister dr. Lukinčić o zadevah svojega resorta. Popoldne je bil ob 17. v avdijenci ministriški predsednik Nikola Pašić. Njegova avdijenca je trajala tričetrt ure. Sledila je nato avdijenca predsednika parlamentarnega kluba HSS poslanca Pavla Radića.

Opozicija splošno ni zadovoljna s po-

stopanjem poslanca Pavla Radića. Trde celo, da Pavle Radić noče svojih pristav-

stost. Sedaj je njegov govor, pozneje kaka njegova gesta, potovanje ali kar-koli. Najprvo je poizkusil s svojim mramkim gledanjem, s katerim je strahoval poslance po kuloarjih rimskega parlamenta. Ko je to sredstvo odreklo, se je zatekel k nasilju. Sedaj prehaja v teatralno in se »bratia z D'Annunzijem. Povedeni smo, kaj prinese v italijansko notranjo politiko gardonska pobratimija.

— Beograd, 29. maja. (Izv.) Pod predsedstvom dr. Voje Marinkovića je bil včeraj občni zbor beogradske borze. — Finančni minister dr. Milan Stojadinović je opravil svojo osestnost zaradi važnih državnih poslov. Kralj je odlikoval upravnih odborov z redom. Save. Skupščina je v imenu zasede predsednika generalnega sekretarja

ministrstva finančne Jakovljević. Na zboru je bilo predčitano v gospodarsko-političnem oziru zelo zanimivo poročilo o postavljanju borze in o finančnem položaju odnosno trgovski bilanci naše države. Poročilo naglaša, da je prva leta po vojni naša trgovska bilanca izkazovala značilen deficit, ki je značil predpreteklo leta 7 milijard 750 milijonov. Leto 1924. izkazuje razveseljiv surčit v trgovski bilanci. Ta surčit znača 1 milijard 317 milijonov. Ako se primerja izvor leta 1924. z izvodom leta 1923. se pojavlja aktívna razlika v višini 1 milijard 489 milijon dinarjev. V glavnem je najbolje uspeval izvoz koruze, dalje izvoz sladkorne repce in jajc. Tudi nekatere industrijski produkti izkazujejo primerno dober izvoz tako lesna industrija. Pomanjkanje finančnih sredstev zlasti nedostajanje dovoljnih kreditov, visoko obrestne mera in nekatere carinske postavke so ovirale izvoz, mestoma uvoz. Uvozna trgovina se je omejila na najhujše potrebnosti. Poročilo dalje z zavoljilostvom konstata dejstvo, da je naša trgovina na zunaj postala solidna, ker povišuje kredit naše države. Po večini je bil izvoljen star upravni odbor, tako za predsednika dr. Voja Marinkovića. V upravnem odboru je izvoljen tudi finančni minister dr. Milan Stojadinović.

— Dunaj, 29. maja (Izv.) Nikakih vesti o Amundsenu. Tu prevladuje prepričanje, da je moral Amundsen doživeti katastrofo.

Dunaj, 29. maja (Izv.) Nikakih vesti o Amundsenu. Tu prevladuje prepričanje, da je moral Amundsen doživeti katastrofo.

ZAGREBSKA UNIVERZA.

— Zagreb, 29. maja (Izv.) Za dekanata filozofske fakultete na zagrebski univerzi je bil izvoljen prof. zgodovinar dr. Milan Prelog, odkrit boritelj za narodno edinstvo in pristaš samostojnoodemokratske stranke. Zamislivo je tudi, da je teološka fakulteta izvoljila za dekanona prof. Antona Sočija, ki je samostojni demokrat in proti kateremu so doslej vedno nastopali vsi ostali teologi, tudi zato, ker je imel od papeža dovoljenje nositi brke in brado.

Danes pri judicijalnih izpitih je bil redki slučaj, da so vsi štirje kandidati na pravili izpite z odliko in to iz vseh predmetov. Napravili so izpite: gdč. Alapović, hečka drž. svetnika, juristi Tomažič, Adamović in Gavella.

EKSPOZIJA V KRAGUJEVCI.

— Beograd, 29. maja (Izv.) Po poročilu iz Kragujevca je sreda ob 21. nastala eksplozija v nekem 4 km od mesta oddaljenem skladisu vojnotehničnega zavoda. K sreči eksplozija ni zavzela velikih dimenzij in je materijalna škoda primeroma malaa. Človeški žrtvi ni bilo. Kakor trdijo, je to že 20. eksplozija po vojni.

VAŽEN IZUM PRENAŠANJA SLIK NA DALJAVO.

Berlin, 29. maja (Izv.) Iz Schwerina javlja: Inž. August Voss rodom iz Gadebuscha je v dnevi dovršil konstrukcijo aparata, s katerim je omogočeno prenašanje slik v velike daljave. Ta izum je večji, kot je izum, ki ga je izdelal drž. svetnikova telesko. S pomočjo teh aparativov v zvezci s telefonsko napeljavo je mogoče slike prenašati iz kraja na drugo mesto. Poskusi na daljavo 50 km so izbrinjali uspehi.

Borzna poročila.

Ljubljanska borza.

Lesni trg.
Trami 8/8, 11/11, 13/13, 13/16, 4-8 utolj. fr. nakl. post., količina 3 vax., denar 350, blago 350, zaključek 350, madriers 75/225, 3,66-6 m, I., II., III. fr. meja, denar 610, smrekovi hlodni ob 25 cm 4 m fr. n. post., denar 260, hrastovi bordoni 30/30, I. in II. vrsta ico. Postojna, denar 1400. Čreslo uvoz v ovojih fr. nakl. post., za 100 kg, blago 42.

Žitni trg.
Pšenica Rosafé 80 kg rinfusa prpt par. Ljubljana —, 490, pšenica avstralska rinfusa, prpt. par. Ljubljana —, 485. pšenica Hard Winter 2 rinfusa, prpt. par. Ljubljana —, 500, otrobi pšenčni, drobni, par. Ljubljana —, 190, koruza dobava maj, junij par. Postojna neve blago 250, rž makedonska 71-73 kg par. Lj. bl. 400, ječmen 57-59 kg fco. makedonska, post. bl. 300, oves makedonski orig. par. Ljubljana bl. 255

EFEKTI
1/4% drž. renta za vojno skodo —, 7% inv. pos. iz 1. 1921: denar 62, Celjska pos. d. d. denar 200, blago 205; Ljubljanska kr. banka: denar 230, blago 265; Merkantilna banka: denar 102, blago 102, zaključek 102; Prva hrv. štedionica: den. 800, blago 807; Slavenska banka: blago 70; Kreditni zavod: denar 185, blago 195; Strojne tovarne in hvarne: blago 135; Združene papirnice: denar 100, blago 114; Stavbena družba d. d. Ljubljana: denar 265, blago 280; 4 1/4% zast. I. kr. dež. banke: denar 20, 4 1/4% kom. zad. dež. banke: denar 20.

Zagrebska borza.
Dne 29. maja. Sprejeto ob 13.

Devize: Curih 11.76-11.86, Pariz 304-309, Praga 179.27-181.67, Newyork 60.45-61.25, London 29545-298.45, Tret 242.50-245.50, Berlin 14.575-14.725, Dunaj 0.0854-0.0866. — Valute: dolar 59.70-60.50, Hrs 243-246.

Efekti: 7% inv. pos. 1921 61-61.56. 2 1/4% drž. renta za ratno štetu 188-191. Ljubljanska kreditna 250-251. Centralna banka 15-16. Hrv. eksp. banka 105-106. Kreditna banka Zagreb 105-108. Hipotekarna banka 59.50-60. Jugočrna 100-102. Prastična 800-805. Slavenska banka 78-71, Eksploatacija 33-35. Drava d. d. Osijek 1100-1115. Sečarska Cestka 560-568, Istars d. d. 66, Nibag 43-44. Osmanska 360. Slaveks 170. Slavonija 51-52. Union parobank 440. Večje 100.

Inozemske borze.
Curih, 29. maja. Danasna borza: Beograd 9.45, Pariz 25.925, osdon 25.12, Newyork 516.70, Milan 20.625, Praga 15.726, Dunaj 0.00738.

— Trst, 29. maja. Borza: Beograd 41.10-41.15, Pariz 125.75-126.25, London 122.06-122.18, Newyork 25.09-25.14, Praga 74-74.50, Curih 486-488, Dunaj 0.0354-0.0354.

Kombinacije in fantazije o spremembu režima

Opozicija čudno komentira včerajšnje avdijenca na dvoru. — Avdijenca Ljube Jovanovića je bila privatenega značaja.

— Beograd, 29. maja. (Izv.) Ker se je divja obstrukcija opozicije v narodni skupščini popolnoma izjavila in ni prinesla opoziciji zaželenega uspeha, išči opozicionalni tisk novih sredstev v borbi proti vladni Narodnemu bloku. Opozicionalni tisk, izrabljajoč pozicijo nekdaj od opozicije toliko osovarjanja dr. Laze Markovića v radikalnem klubu, znova pričenja debato o sporazumu. Značilno je, da vpleteta sedaj v to debato tudi krono.

— Posl. dr. Veltizar Janković (rad.) je zagovarjal na včerajšnji načrt zakona ter omenjal njega v skupščini. Vsakega poslanca opozarjam k redu, po podlagi one iz večine ali ene iz opozicije.

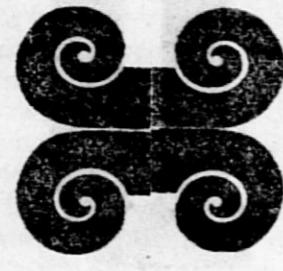
Posl. Moskovljević: »Sem drugače zadowlen s postopanjem skupščinskega predsednika Marko Trifković je kratko pred včerajšnjim poslovim red v varu-

ščini, zakaj predstavitev narodne skupščine ne predloži zbornici raznih predlogov. Te prošnje se takoj zavrela na dnevnem red. Posl. Fran Žebot (kler.) je vgoril, da se včerajšnji načrt zakona ter omenjanega predstavitev narodne skupščine ne predloži zbornici raznih predlogov. Te prošnje se takoj zavrela na dnevnem red. Posl. dr. Veltizar Janković (rad.) je zagovarjal na včerajšnji načrt zakona ter omenjal njega v skupščini. Vsakega poslanca opozarjam k redu, po podlagi one iz večine ali ene iz opozicije.

Posl. dr. Veltizar Janković (rad.) je zagovarjal na včerajšnji načrt zakona ter omenjal njega v skupščini. Vsakega poslanca opozarjam k redu, po podlagi one iz večine ali ene iz opozicije.

Posl. dr. Veltizar Janković (rad.) je zagovarjal na včerajšnji načrt zakona ter omenjal njega

Za binkoštne praznike

izide „SLOVENSKI NAROD“ v pomoluženi nakladl. Vsled tega opozarjammo cenj. inserente, da sprejema uprava „Slovenskega Naroda“ inserate in oglase ne-preklicno do danes due 29. f. m. do 6. ure zvečer. Nujne oglase do sobote do 9. ure dopoldne.

Zdravstvo

Uporaba nekaterih zdravilnih rastlin.

Ravnika (brdnja, kokovičnik) lat. *Arnica montana* je splošno znana zdravilna rastlina proti ranam. Rase navadno le v višjih legah, toda poniekod se dobi tudi v nižinah n. pr. v ljubljanski okolici po vseh gozdovih ob Vencni poti. Cvetje meseca junija. Zdravilni so le cvetji, ki jih je treba kuhati 10 dni namakati v vinskem cvetu ali drugem pristnem žganju v stekleni posodi, ki naj stoji na solnični ali sploh na topnem kraju, nato se precedi in tinktura je gotova. To je pretokščeno zdravilo za rane, prepreči kravljenje in gnijotev ter pospeši ozdravljenje. Tinktura pa se tudi uspešno uporablja zoper otekline, ki so nastale vsled padca, udarca, zvijanja itd. Pri odprtih ranah se mora tinktura razrediti z vodo, da vijemo na 1 liter vode le 3 žlice tinkture.

Koprive, lat. *urtica urens* in *urtica dioica* je splošno koristna rastlina od korenin do semena. Med vojno so morale koprive celo nadomestovati tan in konopijo, toda oblike iz kopriv se je slabo obnesla, nato zato, ker je bilo predelavanje prehitro in površno. Splošno je znano, da se pripravlja iz mladih kopriv (listja in mehkega steklova) Špinata, ki ni samo prav okusna, temveč tudi zdravilna in redina, ker vsebuje koprive mnogo zelenja. V kisu prekuhanne korenine pospešujejo rast las, kar je znano že knežičkim lepoticam. Iz listja in cele rastline se prisprijava zelo zdravilni čaj zoper gnijotive v želodecu in črevesih. V ta namen se morajo koprive prav dolgo kuhati, najbolje obenem s trptcem, kobiljem in timjanom. Tak čaj naj se pije po skusu.

Trpotec, lat. *plantago*. Trptec imamo več vrst, ki so vse zdravilne. Najbolj se ceni ozikolitni trptec, ki daje pticam priljubljeno seme. Rase ob vseh potih, pašnikih in travnikih ter cvete maju in junija. Trptec je znana zdravilna rastlina, posebno prijubljen je trptec sok, ki se pripravlja na sledenči način: sveže ali posušeno listje se kuha kak 3 ure v vodi. Dobro je dodati tudi par prgič brinovih jagod ali vejc. Nato se rastline odstranijo, soku pa se doda sladkorja, ter se že kuha par ur, da se precej zgosti. Tako pripravljen sok se shranji v dobro zaprite steklenice ali vreče, a se ne drži čez eno leto. Sok se poljubno pije, posebno teč, ali se daje v čaj. Tudi otroci ga radi pijejo. Tak sok, oziroma čaj je dobro zdravilo za vsekodnevno prehlajenje, čisti kri, pljuča in želodec, torej je priporočljiv slabokrvnim, bleščnim, vsem, ki imajo slab pljuča. Ki se hrapavi, imajo razne izpuščaje itd. Za slabotne otroke je trptec sok boljši kot rdeče olje in vsekovrstni dragi preparati. Proti zoboholju priporočajo griranje ali izpiranje s tropotčevim čajem, bodisi iz svežega ali posušenega listja. Zmeškano sveže listje na sveže rane ima podobne uspehe, kakor arnika. Tudi zoper pik čebel, oz. sršenov itd. se priporočajo oblikati in zmetkanji sveži listov.

Brinje, lat. *juniperus*. Pri nas je brinje poglavito znano po tem, ker kuhajo iz jagod brinovo žganje. Manj znano je, da je brinov grm vsestransko zdravilen: igle, jagode in skorja. Posebno zdravilne so brinove koplji proti revmatizmu. Neki švicarski zdravnik pripoveduje, da je z brinovimi koplji ozdravil revmatičnega bolnika, ki je že pol leta nepremično ležal v postelji.

Oskar H.

Razpad carstva

Roman zadnjega avstrijskega cesarja.

Nadvojvoda sam, za katerega sta skrbela primate in mati, pa ni imel časa, da bi razmišljal o svoji bodočnosti. Brezkrbno je preživil svojo življenjsko pomlad v krogu svojih tovaršev. Točno je izvrševal svojo službo, zavaro pa je iskal pri manjših pojedinah, na lovu, pri športnih prireditvah. Ponajveč je ostal neudeležen gledalec, ker mu je bil zoprni vsak trajni telesni napor. Zanj ni bila to doba zrelosti, ne priprava za najvišji zemeljski poklic, za vladarja, marveč čas brezkrbnega uživanja, brezmiselnega zabavjanja. Bil je to vred mladenič, ki smeje zre v svet in si ne dela skrbi za bodočnost. Zavedajoč se nenaklonjenosti svojega strica, prestolonaslednika, je smatral svojo naslednjo pravico do prestola za dvomljivo. Javna tajnost je bila, da je nadvojvoda prestolonaslednik Fran Ferdinand snoval načrte, kako bi spremeni nasledstveno pravo na korist svoje lastne dece. Princ Karlu se je torej zdelo njegovo nasledstveno pravo do prestola še odmaknjeno v veliko mestno daljavo. Nebrzданo življenje v mali garnizijski je bila nekoliko nerodno izrečena, toda v tem povsem histvu ponolnoma zadovoljena. Tako so

petekla leta. Le semtretja je odhajal na Dunaj, da poseti svojo mater in druge člane svoje rodbine. Eden izmed teh posetov je odločil o njegovem življenu in odstranil dvome njegove matere. *

Zvonki dekliški glasovi so odmevali po potih in stezah parka v Schwarzu. Bela, vonjiva krila so lahko obdajala vitke ude ženskih bitij, ki so švigale kakor vile po peščenih stezicah razkošnega parka. Nad skrbo negovanim nasadi se je razprostiral čar poznega poletnega dne, solčenči in jasen. Po široki stazi, ki je vodila od gradu v park, je stopala dvojica. Mladičeve modre oči so se očarano ugloblele v nežno vitko postavo svoje spremjevalke. Tudi pogled njenih temnih oči je glasno govoril. Duhovitost in močna volja se je izražala v črnih očeh, ki so čudno oživljale bled, ozek obrazek. V graciozem njenem nastopu je bilo opažati, da je iz visoke plemenite rodbine. Mladi dami ni bilo potreba krovne, ne hermelina, da bi se na prvi pogled ne videjo, da je kneginja.

»Visokost, ali ste prvič pri nas tu zunaj na Steinfeldu? Pokrajina je pač dolgočasna, toda naš park je izredno lep.«

»Princezinja, meni se zdi ta park kot čaroben vrt, kot bivališče kraljice Krasnih vil!« Galanteira je bila nekoliko nerodno izrečena, toda v tem povsem histvu ponolnoma zadovoljena. Tako so

iji. V ta namen je brinove vejlce tri ure kuhal v vodi in s tako toplo vodo bolnika po desetkrat na dan umival po celem telesu. Ko je boznik že mogel vstati, je vsak dan ponavljal s takšnimi kopljemi. Ker je takšna kopal zelo ostra, ne sme trajati čez pol ure. Da se ostrost zmanjša, je dobro brinovim vejlcam dodati smrekovih ali borožnjih vejlcev. Po kopeli se mora boznik temeljito počistiti s čisto mrzlo vodo, sicer se trga povrne.

Pelin, lat. *artemisia* je pač vsakomur znana rastlina, ki je zdravilna zoper slab želodec, nezadostno prebavo, bledičnost in zlatenico. V ta namen se sveže rastlina zmečka in iztisne, sota pa se pije posmešan z vodo ali vinom. Najuspešnejše pa je, ako se vočkrat na dan izpije kavino žličica soka samega. Sveži ali posušeni pelin na vodi kuhan je baje dobro zdravilo proti koliki (ščipanje v trebuhu), glistam in vodenici. Ljudem, ki imajo vnete in sploh slabe oči, se svetuje, da si izpirajo oči z vodo, v kateri se je dalje časa kuhal pelin. Seve se mora voda pred uporabo dobro pre-

cediti. Za nervozne ljudi, ki nimajo spanja, se priporoča, da si pred spanjem namočijo ruto v lis, v katerem se je kuhal sveži ali suhi pelin ter si obvezuje čelo z ruto.

Mrtvi koprive, lat. *Iamium*. Mrtvi t. j. nepekočih kopriv je več vrst. Podobne so zelo pekočim koprivam, a ko zatočno cveteti, jih je od daleč spoznamo. Cvetto rumeno, belo, rdeče in pisano. V zdravilstvu so najbolj uvaževane belo in rumeno cvetoče mrtve koprive. V ta namen je nabirati celo rastlino, kadar so v cvetju ter jih dalje časa sušiti na soncu. Iz suhih mrtvih kopriv se kuha čaj in napravlja nekaka zolca. Ako se nameři koprive 2 ure kuhanja in pesti voda nekaj časa stati, dobimo gosto snov, ki je jugljasta, da je ni mogučo z nožem prerezati. Ta zolca je včrtno hladilno sredstvo zoper opekline in prisad na nogah. Čaj iz mrtvih kopriv (v tem mora približno četr ura) se uporablja za čiščenje krví, zoper nerdeno funkcionalne mehurje, pri vročinskih boleznih, posebno pri vnetju v črevesih, zoper drisko itd.

več zavedel ter je par dni nato umrl. Brvarjeva trditev, da ga je udaril z zaprtim nožem, je bila ovržena, ker se je načel nož, ki mu ga je bil Šinkovec posodil in je imel skrivljeno rezilo. Tudi je Brvar drugi dan Groharju pokazal usodni nož ter rekel: »Parkrat sem mu jih dal po glavi. Kar je to je.« — Sodišče je oobsodilo Brvarja na šest mesecev težke ječe, soobtoženega Stora pa oprostilo.

— **Starca vlačigarica.** Marjeta Martinčič je 62 let starca samska dekla, neštalgna bivališča, neštetočrat zaradi vlačiganja pri vseh notranjih sodiščih pred kaznovana. Dne 28. aprila t. j. je beračila v Dravljah ter celo službočega stražnika naberačila, a ko je je stražnik napovedal aretacijo, je začela kričati: »Proklej političke barabe, kaj vas brigá, če beračim! Svoje zaničevanje policiji je pokazala s tem, da je dvignila krilo (obtoženka zaključi: »Oh, gospodje sodniki, ki se nikoli nisem vdignila kiklje!«) Končno se je vrgla na tla, da je moral priti še en stražnik na pomoč. Obsojena je bila na šest tednov poostrenega zapora.

— **Skraino hudobra ali pa živčno bolna** je služkinja Franca Martinčič iz Rakova. Neprestano ima opravka s sodiščem zaradi svojega hudobnega jezika. Par tednov je služila v Ljubljani tudi pri šolskem voditelju g. Iv. Dinniku, ki pa jo je moral zaradi jezljnosti in prepričljivosti odsloviti, za kar se je maščevala s tem, da je očitala g. Dinniku pred sodiščem krivo pričevanje ter podala tudi pri policiji tozadno ovadbo. Z upoštevanjem njene bolestne historičnosti je je senat prisodil izredno milostno kazneni treh tednov.

— **Za vojaško sudbo** ali pa živčno bolna je bila v letu 1924. Štular je bil pri Fr. Krničarju na Jezerškem čevljarski pomočnik. Pred odhodom k vojakom je vzel svojemu gospodarju bankovec za 1000 dinarjev in par Ževjev. Ker je zločin skesan prisodil ter obljubil, da ne bo nikoli več kralpel, je bil obsojen na izredno milostno kazneni treh tednov ječe.

Julijška krajina

— **Sadjarstvo na Goriškem.** L. 1924. se je iz Goriške izvozilo za 3 milijone lit sadja. Ta izvoz še ni dosegel višine pred vojno. V zadnjem času se je naše ljudstvo zelo oprijelo gojenju breskev.

— **Gorilsko stolnico obnovne.** V gorilski stolnici so se začela obnovitvena dela. V tovrstno se je cerkev zaprla in se bodo verski obredi vršili deloma v cerkvi sv. Antona, deloma v cerkvi Imakulati. Iz cerkve so odstranili vse mobiljar: orgle, spovednice, stole, omare, svečenike, oltarne kipe, prte itd. Ker za pete se dvigne do višine ne stranski galeriji. V ostalem ostane zunanjost in notranjost cerkve ista.

— **Agilno pevsko društvo Mladika** v Gorici priredi v kratkem koncert, na katerem bo izvajalo šest, še neobjavljениh skladov slovenskega skladatelja.

— **V Divači** so 10. maja praznovali 150-letnico obstoja župnije. Cerkev v Divači je ena najlepših na Goriškem. Zlasti so nekateri kipi in slike v prezbiteriji iz redne umetniške vrednosti.

— **Satmarjevo Jeftejevo prisego** bo do izvajali v Sv. Luciji ob Soči 7. junija s sodelovanjem orkestra. Oratorij bo izvajal pevski zbor sv. lucijske čitalnice.

— **V Vrsnem**, kjer počiva primorski slavček Simon Gregorčič, so osnovani pravstveni društvo, ki naj stopa po poti, začrtani od velikega domačega pesnika.

— **Razgran mrtvaški spredov.** Pevmski komunisti so te dni hoteli spremiti iz gorilski bolnice nekega svojega tovariša k večnemu počitku na domače pokopališče. Ko so se premakli proti pevmskemu mostu čez Sočo, so od druge strani pridrvel karabinjerji in spredovali razgrani. Iz spredova so obenem aretrili kakih 20 komunistov ter jih odgnali v zapore. Krsta se je nato odpeljal na pokopališče brez spredova. Drugi dan so bili komunisti že izpuščeni iz zapor.

— **Vipavska občina** je dobila 550.000 lit za podprtje vojašnice, ki jih je odkupil italijanska država. Vipavska občina šteje 14 tisoč prebivalcev. Kljub temu je brez sodišča. Zato je razumljivo, da se je sedaj pojavila splošna zahteva po sodišču, ki je v tem mestecu obstojevalo nad 100 let in ki se je ukinito šele pred kratkimi leti od italijanske oblasti.

— **Čigava sta kanarčka?** Na vrt deželne bolnice se sta zaletela dva kanarčka (samec in samica). Lastnik ju dobi pri služi Valentimu Drču na Zaloški cesti štev. 9.

Prosветa

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

Drama:

Začetek ob 20. zvečer.

Petak, 29. maja: Pohujanje v dolini Šentflorianski, Red C.

Sobota, 30. maja: Lizistrata, Red D.

Opera:

Začetek ob 24. zvečer.

Petak, 29. maja: Brivec Bagdadski, Premljena, Red B.

Sobota, 30. maja: Zaprti.

Nedelja, 31. maja: Brivec bagdadski, Izven.

* * *

— **Na današnjo operno premijero »Brivec bagdadski«** opozarjammo p. n. naslovom gledališko občinstvo. Brivec bagdadski je poleg Mojsirovcev noriberskih in Brivca sevilskega največja in najimenitnejša komična opera svetovne literature. Vloga se sledijoče zasedene: Abul Hasan brivec — g. Betetto, Nuredin — g. Mestek, Baba Mustafa — g. Mohorič, njegova hčerkica Margitana — gđčna Prisekova, njena sorodnica Bostanka — gđčna Štiligjeva in Kalif — g. Šubelj. Začetek premiere je ob

pol 8., konec točno ob 10. Opero je naštiral kapelnik g. Balatka, zrežiral pa režiser g. Bucar. Premiera se vrši za red B.

— **Razstava um. kluba »Vesna« na Bledu.** 30. maja se otvorila na Bledu v vseh prostorih Kazine V. umetniške razstave kluba »Vesna«. Razstave se udeleže sledenči članici kluba: Bucič, Marčič, Smrekar, Sodnikova-Zupanč, Šantel, Mirko Šubic, Rajko Šubic; poleg njih razstavilo kot gostje svoje slike: Fr. Škodlar in Avgusta in Henrika Šantlove. Največjo kolekcijo razstavi g. R. Marčič, ki si je nabral med zimo v najlepšem kotičku naše države, v Dubrovniku, celo vrsto divnih jadranskih motivov. Ker prevladujejo na razstavi motivi v Jadranu, bo ista posvečena Jadranski straži, kateri je namenjen tudi del čistega dobička.

— **Znanstvena misija v Rusiji.** Gospod dr. Lucien Tesniere, profesor slavistike na univerzi v Strasbourgu, bivši profesor ljubljanskega vseuniverzitetja, vstopil v oficijelni misijski poseljanje v Rusijo, da med drugim prouči največjo rusko znanstveno in slovstveno književnost. V Moskvo odpotoval sredji julija. Na povratku se ustavi za dve časi v Varšavi.

Politične vesti

— **Spreobrnjenje radičevcev.** Ni se dolgo tega, ko so radičevci nastopali v vlogi najljutjejših revolucionarjev, ki so se držali z

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 29. maja 1925.

Odkritje spominske plošče pesniku Medvedu. Mestna občina v Kamniku odkrije dne 7. junija kamniškemu rojaku, pesniku Antonu Medvedu na rojstni njegovi hiši na Grabnici v Kamniku spominsko ploščo. V soboto 6. junija ob pol 21. v Narodni čitalnici predstava Medvedove drame »Za pravdo in srce«. V nedeljo ob pol pol 11. skupni odhod z Glavnega trga k rojstni hiši na Grabnici. Ob 11. sredočno odkritje spominske plošče s slavnostnim govorom pisatelja Frana Finsgarja. Ob 15. velika zabava v mestnem parku na korist »Jugoslovenski Matici«.

Osebua vest. Francoski pisatelj Phébus Lebesgue, znani prijatelj Jugoslovov in prevajalec iz jugoslovenskega slovstva, je imenovan za viteza častne legije. Gospod Lebesgue je nekaj svojih prijekov priobčil svoječasno tudi v našem ustvu.

Spremembe pri poštni direkciji v Ljubljani. Imenovan so: za inšpektorja I. kat. odseka dr. Fran Janžekovič, za šefu brzojavno-telefonskega odseka inž. Matej Kolarčič, za šefu poštnega odseka Anton Vesničak, za šefu računsko-kontrolnega odseka Maks Sloboda, za tajnika II. kat. poštno-brzojavni uradnik Ivan Podgornik; premeščeni je iz Ljubljane v ministrstvo post in brzjava na višnjega kontroliorja tajnik II. kat. Anton Dic.

Iz državne službe. Odpravljen je iz državne službe vladni tajnik pri okrajnem glavarstvu v Prevaljah dr. Anton Megušar. I. kat. Imenovan je za okrajnega komisarja pri glavarstvu v Litiji pripravnik dr. Anton Schrey; premeščeni so: okrajni komisar Ivan Milač iz Prevalj v kvelikemu županu mariborske oblasti, vladni kancelej Janko Gombač iz okrajnega glavarstva v Ptaju k okrajnemu glavarstvu v Šmarje pri Jelšah, vladni tajnik Stanko Novak iz Maribora k vellikemu županu ljubljanske oblasti in okrajnemu komisarju Matiju Malešič iz Črnomlja k vellikemu županu mariborske oblasti. Pomaknjeni so iz 8. v 7. skupino vladni tajniki dr. Janko Vidic, Fran Levčič, Anton Svetina, dr. Anton Megušar, Fran Maršič, Mirko Brezigar, Fran Vuček, dr. Tine Čuš, Matko Kandrič, Mihail Zavadal, dr. Janko Šiška, dr. Ivan Zobec in dr. Ivan Vidmar; iz 3. skupine so pomaknjeni v 2. arhivski uradniki Fran Jurča, Fran Babič, Fran Fischer, Friderik Peteršnik, Fran Gregorič, Alojzij Marin in Ignacij Rus.

Napredovanja v naši vojski. Napredovali so: za orožni podpolkovnika major Milan Geroš, za peh. kapitana I. kl. kapitan II. kl. Feštik Kren, za peh. kap. II. kl. poročnik Anton Riga, za topn. podpolkovnika major Emil Radl, za konjen. podpol. major Fran Ridl, za administr. kap. II. kl. poročnik: Janko Rodič, Mihail Žerjav, Albert Grabner in Alojzij Hrašovec; za administr. poročnike podporočniki: Feliks Remenar, Ivan Fabiančič, Leopold Vagner, Matija Verner, Stefan Kosteck, Anton Jakob, Franjo Diner, Josip Illovar, Jurij Lavornik, Jakob Čeh, Fran Smrečnik, Anton Vinter, Rudolf Blažek in Josip Jelak; za administr. kap. II. kl. poročnik Adolf Sušek; za sanitetnega majorja kap. I. kl. Lujo Debeljak; za orožniške poročnike podporočniki: Josip Tonešič, Mato Jež, Ivan Lavrič, Fran Tič, Ivan Podobnik, Anton Gorenjak in Ivan Lazar; za kapetana fregate kapitan korvet Avgust Kuster.

† Emil Malhape. Tragična usoda francoskega trgovca g. Emila Malhape je povzročila v vseh ljubljanskih trgovskih družabnih krogih, ki so poznali rajnikega, splošno sočutje. Gospod Emil Malhape je to sočutje tudi zaslužil. Pred leti je prišel v Ljubljano, kjer se je jih živo udejstvovati na trgovskem polju. V razgovorih s svojimi znanci in prijatelji je rad poudarjal, da hoče ostati v Sloveniji ter tu delovati na zbirjanje med francoskim in našim narodom. Znal si je kmalu pridobiti dostop v najboljše ljubljansko družbo in seve tudi v trgovski svet, kjer je užival splošno spoštovanje. Bil je trgovec realnih metod. Z največjo vestnostjo je izpoljeval svoje obveznosti. Baš v tem njegovem kremenjem poslovnom značaju leži morda tudi tragični motiv njegovega žalostnega konča. V zadnjem letu je, kakor znamo, nastopila med nami nepredvidena stagnacija poslov, ki je možno onemogočila, da izponjene vloge, ki jo je bil zavzel v naši družbi in med trgovskim svetom. To ga je tako bolelo, da se mu je očvidno zmračil um in da si je v navdušu malodušja utrgal nit svojega življenja. S tragično njegovo usodo sočutuje, kakor rečeno, dober del ljubljanske družbe. Pa tudi naše narodne in humanitarne francoske duhovitosti in ljubezljivosti moža, ki je ob vsaki priliki globoko segal v žep in pomagal, kjerko je mogel. Malhape je užival splošne svoje iskrenosti, pristne francoske duhovitosti in ljubezljivosti, splošno spoštovanje. Naše kraje in razmere je bil že takoj vzbujbil, da je opetovan izjavil, da se čuti kakor doma in da smatra Ljubljano za svojo drugo domovino. V bistvu je bil globoko moralen mož, kar svedočijo tudi zadnje njegove ure na blejskem otoku. Med nami ni razvil samo širokoga poslovnega dela in ni same sodeloval pri vseh naših družabnih pridelivah, marveč je izpoljeval tudi široko oficijelno mesto. Bil je trgovski konzulent tukajnjega francoskega konzulata. Stiki naše trgovine in industrije s francoskim gospodarstvom so bili v zadnjih letih plod njegovih prizadevanj, kar nam je lani tudi pričkal francoski pavilon na razstavi ljubljanskega velesejma, ki ga je zelo spremno aranžiral pokoini Malhape. Dasi aktiven, je ven-

dar bil tako občutljiv, da ni mogel prenesti niti najmanjšega poslovnega nesoglasja, ki ga je smatral, da bi mu mogel pokvariti položaj in ugled, ki si ga je stekel v naši sredi. Podlegel je svoji tenkočutnosti... Ohranimo blagemu v zaslžnemu možu časten spomin!

Dostavnina in predalnina. Iz ljubljanskih trgovskih krogov smo prejeli in priobčujemo: Pray in pravčno bi bilo, da se plačevala dostavnina za poštno pakete samo tedaj, če se pošiljka naslovniku dejanski dostavi na dom. Tako je bilo urejeno v ravnici Avstriji in tako vele poštini predpis še dandanes v vseh evropskih državah. To je tudi čisto logično in človek bi sodil, da drugače budi ne more in ne sme. Pa je vendar ravno v naši državi ta krivica v veljavni, da mora pošiljatelj paketa z drugimi pristojbnimi (težno in vrednostno) plačati obenem tudi dostavnino, ki znaša 3 dinarje za vsak paket. A koliko paketov pride na pr. samo v Ljubljano, ki se nam ne dostavijo, ampak hodimo sami ponje na pošto. In s tem, da hodimo sami po pakete, prihranim dnevno poštnemu erariju en avtomobil, dva dostavljaca in Šoferja. Vrh vsega tega pa moramo plačevati še predalnino t. j. pristojbine v znesku 15 dinarjev mesečno, da si odvajačamo pakete po svojih uslužbencih na dom. V tem slučaju bi se morala pošiljateljem povrniti pri sprejemni pošti plačano dostavnino. Krivica se da le na ta način odpraviti, da bi se pristojbina za dostavo ne plačevala pri spremembah uradiv, ampak pri naštvnih poštlah, a samo za tiste pošiljke, katerih se strankam faktično dostavijo na dom. Upam, da bo poštna uprava to krivico v dogledni bodočnosti odpravila.

Nepotrebeno beganje transnitnih potnikov. Pišejo nam: Pred kratkim je primesel »Slovenec« alarmantno vest, da bo izdaja transitnega vizuma v naših mednarodnih vlakih proti dosedanjemu plačilu takse po 10 Din odpravljeni ter si bo moral tudi vsak transitni potnik preskrbeti običajni in pravi vizum pred nastopom potovanja, za kar mu bo plačati takso po 150 Din. — Pakor poročajo dunajski listi, ta vest ni resnična. Konzulat SHS na Dunaju je izjavil, da nima o tem nobenega vladnega obvestila in je sploh mnemja, da je odprava tega običaja neverjetna. Prav tako se glisti komunikat generalnega ravnateljstva južne železnice na Dunaju, ki ga je poslalo do ravnateljstva listom, emu torej begati javnost? Menda naša država ne bo tako nespametna, da bi umetno ovirala promet in zviševala potne pristojbine ob času, ko ves kulturni svet razpravlja o tem, kako naj se potovanje olajša in odpravi ono odiozno vzdiranje potnih listov. Saj bi to ne pomenilo drugega, nego odvračati potnike in čehoslovaške in Avstrije od naše države ter jih dirigirati n. pr. v Italijo čez Tržič in Videm!

Tatovi, ki jih ne izsledi! Od velenuglednega javnega delavca v Ptaju smo dobili tole pismo: »Gospod urednik! Vaše poročilo o vložu v višo tovarnijo Pavla Pirliche je v toliko popraviti, da vila ne stoji na Humu pri Ormožu, marveč v občini Karčevina pri Vurberku. Temu posestniku so drzni tatuji najdaljši priznanašali! Pred kratkim so izopalni hram pri vinogradu Jertela - Kočevar v isti občini, hram Pilafero ni drugih. Tatov nihče ne zasleduje, nikjer jim dozdaj niso prišli na sled! V hišah vinogradnikov v Halozah pa se je izvršilo že par vložov. Vsaka zdanica, v kateri se je nahajala posteljina, oblike, perlo, je bila, ne samo enkrat, marveč po dva krat in trikrat izropana! Očitno je, da obstoji tatinška družba, da se tatovi rekrutirajo iz domačinov, ki pa imajo svoje odjemalce na raznih krajeh! Tudi v Halozah orožniki dozdaj niso imeli sreče, niso vložili nobenega tatuja! Med posestnikimi vinogradniki se ventilira vprašanje, ali bi ne kazalo, da bi saminajelin i nastavili enega ali dva stražnika, ki bi naj skušala izlediti tatove. — Upati je, da bi se stražnika resno lotila zasedovanja tatov, da bi imela uspeh, ker bi ne imela uniforme in bi ju ljudstvo ne pozna. Ako se nič ne zgodi v obrambo pred drzanimi tatovi, bo polozaj za lastnike vedno slabši. Sodniki pa bodo morali upravljati proti tatovom vso strogo kazenskega zakona. Edina primerena kazena za tatove pa bi bila danes batina! Ta pa v tako obilni dozdaji, da bi jo tam pomnil nekaj let. Tu prizanašanje ni na mestu! — Na to pismo opozarjam naše oblasti, ki skrbijo za javno varnost. Ali res ni mogoče napraviti konec škandaloznim varnostnim razmeram, ki so popisane v tem pismu?

Protituberkulozna predavanja po Šolah. Ministrstvo prosvete je na prošnjo »Lige zoper tuberkulozo« in »Podmladka Rdečega križa« v Beogradu odredilo, da se imajo vršiti po vseh Šolah zdravniška protituberkulozna predavanja, s katerimi se mora mladina instruiravno podučiti o tuberkulozi in na pogubne posledice te bolezni opozoriti. Ta predavanja se imajo pa raztezati tudi na načelne bolezni, higijen in prehrano.

Grško-katoliški župnik kot izumitelj. Mihajlo Besermen, gkt. župnik v Piskovcih pri Djakovem v Slavoniji je izumil univerzalni aparat za precizno pisanje not pod imenom »glasbeni pisalni stroj«. Ta izum, na katerem je izumitelj delal več let, je zahteval produktivno Ameriko in druge države. V splošnem si je nemogoče predočiti ta stroj, kajti dočim glasbenik na kakem instrumentu n. pr. na klarinju, harmoniku itd. igra, stroj z največjo točnostjo beleži vse note in muzikalne zname. Ta stroj, ki ne samo, da ima garantirano boljnost ter ga sedanjim glasbenim krogom smatrajo za skrajno potrebno napravo, ker s svojo enostavnostjo znači za industrializacijo muzike novo ogromno polje dela in za praktični glasbeni svet, predvsem za komponiste, velik napredok. Na ta način se ne izgubi ni ena glasbena ideja, zakaj med tem

ko komponist, poln glasbene navdajmjenosti igra, glasbeni stroj takoj vsak pritisn prstov na instrumentu zabeleži. Glasbene kompozicije, za katere je bilo poprej potreba več let, bodo z uporabo Besermenijevega stroja končane in harmonično dovršene v nekaj dneh. Kakor čujemo, se je v Zagrebu osnoval konzorij za izkoriscanje tega patentu, ki ima št. 3280.

Povratak italijanskega poslanika v Beograd. Italijanski poslanec g. Bodrero je bil odsonet iz Beograda skoraj mesec dni. V Rimu je poročal predsedniku Italijanske vlade Mussoliniju o poteku pogajanja med Italijo in Jugoslavijo ter se je tudi udeležil posvetovanj v Florenci. Danes je Italijanski poslanec Bodrero prispel nazaj v Beograd.

Telefonske postaje po vseh občinah. Velevačna vest prihaja iz Beograda, vest, ki jo pozdravi vsa naša javnost z odkritim zadoščenjem. V ministruštu pošte in brzjava je bilo sprejet pravilnik, ki odreja, da se imajo po vseh občinah v državi ustaviti telefonske postaje. Do sedaj je bilo malo vseh odsek sekat Šibje Okoli 15. so ga še čuli, kako je pri delu pel in živil gal, kasneje, okoli 18. so ga našli mrtvega. Slučajno pri Čadu navoči zdravnik dr. Koščina je ugotovil, da je starčka zadevila mrtvoved. Truplo Vdovca so prepečali v mrtvjašico na Vič.

Dvojni umor pri sodni komisiiji. Iz Rume v Vojvodini poročajo o nenavadenem zločinu, ki je znak popolne demoralizacije današnjega sveta. Dne 26. t. m. je prispevala v Jazaku, nedaleč od Rumne, sodna komisija na tožbo poti seljaku Mitri Bojiču, da si je na neupravljenc način prilastil zemljo svojega soseda Kupka. Zastopnik zasebnega tožitelja je bil dr. Josip Müller. Okraini sodnik je Bojiča disciplinarno obsojal na 200 dinarjev globe. Bojič je obsojeno mrtvo sprejet in nato izjavil sodniku, da naj gospodje nekoliko počakajo, češ da gre po denar, ki ga ima na zunaj stojecem vozu. Mesto denarja pa je vzel z voza lovsko puško ter naglo ustrelil na svojega tožitelja, seljaka Kupka, ki je bil mrtve na licu mesta. Dr. Müller, ki je videl, da načera blazni seljak ustrelil tudi njega, je skušal pobegniti ter se je naglo sklonil, videc da je Bojič nameril nanj. Toda bilo je prepozno. Počil je drugi streli, ki je zadel odvindriva v hrbot. Naboj s šibrami je zadel dr. Müllerju 12 težkih ran in je takoj podlegel poškodbam. Ostalim članom komisije je uspelo pobegniti. Morilec se je nato odstranil, Kupkov brat pa je načel oba mrtveca na svoj voz in ju odpeljal v Rumo. Kakor poročajo, je morilec že v rokah pravice. Pogreb nesrečnih žrtev se je vršil 27. t. m. ob ogromni udeležbi prebivalstva.

Cvetlični dnevi in Družba sv. Cirila in Metoda. Svoječasno je bila CM. družba vpeljala cvetlič. dan, kateri je primesel vsak leto pred vojno družbi prav lepe dohotke. Ta privede se je med ljudstvom kmačiu udomačila in vsak zaveden Slovenc je dragevo odkupil cvetko ter položil svoj dar domu na oltar. Pozneje pa se poseglja po tej pridržiti mnoga druga društva, ki so na ta način občajne dohodke. Prva mestna ženska CM. podružnica v Ljubljani je pred meseci dočila, da priredi v hrbot. Naboj s šibrami je zadel dr. Müllerju 12 težkih ran in je takoj podlegel poškodbam. Ostalim članom komisije je uspelo pobegniti. Morilec se je nato odstranil, Kupkov brat pa je načel oba mrtveca na svoj voz in ju odpeljal v Rumo. Kakor poročajo, je morilec že v rokah pravice. Pogreb nesrečnih žrtev se je vršil 27. t. m. ob ogromni udeležbi prebivalstva.

Pet oseb se bori s smrto. V Šibenu se je to dni zastrupilo s pokvarjenim sirom pet oseb. Sir je prinesel neki Josip Latina iz Vodice. Tudi v Vodicah je bilo več slučajev zastrupljenja s sirom. Vseh pet oseb se bori s smrto.

Za nakup OBLEKE
Vam nudi najcenejši vir
JOS. ROJINA,
Ljubljana

1618

Nenadna smrt je zadeva včeraj poolden devlacka, odnosno borača Miklavža Vdovca, roj. 1. 1858 v Moravčah. Vdovec, ki je zadnje dni delal pri gostilnici Čadu pod Rožnikom, je včeraj popoldne prejel za delo 150 Din, nakar je malo vijen odsek sekat Šibje Okoli 15. so ga še čuli, kako je pri delu pel in živil gal, kasneje, okoli 18. so ga našli mrtvega. Slučajno pri Čadu navoči zdravnik dr. Koščina je ugotovil, da je starčka zadevila mrtvoved. Truplo Vdovca so prepečali v mrtvjašico na Vič.

Dvojni umor pri sodni komisiiji. Iz Rume v Vojvodini poročajo o nenavadenem zločinu, ki je znak popolne demoralizacije današnjega sveta. Dne 26. t. m. je prispevala v Jazaku, nedaleč od Rumne, sodna komisija na tožbo poti seljaku Mitri Bojiču, da si je na neupravljenc način prilastil zemljo svojega soseda Kupka. Zastopnik zasebnega tožitelja je bil dr. Josip Müller. Okraini sodnik je Bojiča disciplinarno obsojal na 200 dinarjev globe. Bojič je obsojeno mrtvo sprejet in nato izjavil sodniku, da naj gospodje nekoliko počakajo, češ da gre po denar, ki je itnjina.

Aretiran je bil radi golufije neki S. P. ki se izdajal za trgovca in posestnika. Ogolujal je neko zagrebško trvdko za večino množino semen. Na zahtevo te tvrdke je bil sedaj aretiran in oddan v zapore celjskega sodišča.

Iz Celja.

— Slava 39. pešadijskega puka v Celiu. Celjski domači pešpolk je v četrtek 28. maja slavil svojo krsto slavo kot spominski dan zavzetja mesteca Črne na Kosovskem leta 1919. Med 9. in 10. uro je predkorakalo vojaštvo z oficirji na Glaziju, kjer se je vršila ob 10. uri maša, katero je opravil vojaški duhovnik kapucin p. Hieronim. Za tem je pravoslavni svečnik dr. Perič blagoslovil kolač. Po cerkvenih obredih je govoril komandančki pukovnik g. Naučnik o vojaštvu in o pomenu proslave dneva. Ob koncu navdušenega govorova je zaoril trikratni »živijo Nj. Vel. kralju!« Nato je bil defile puka ter čestitano domačiu slave. Pri slavnosti so bili navzoči zastopniki oblasti in korporacij. Opazili smo vladnega svetnika in srečkovali v srečkem poglavjarja, dr. Žužeka, mestnega župana dr. Hraščevca, župana okoliške občine Glinšček ter zastopnike raznih drugih uradov. Slavnosti je prisotovovala tudi de

Gospodarstvo

Pred izvozno sezono

Po naredbi prometnega ministra so se pričele prijave za predstoječo izvozno sezono. Ker se je izkazalo, da so proge in skladišča preobložena z blagom, ki zavzema mnogo prostora in ki prima državljane malo dohodkov, ker se plačuje neznačna ležarina, so dobile vse trgovske in obrtniške zbornice poziv, naj vplivajo na gospodarske kroge svojih področij, da dvignejo svoje blago, ker se bo v nasprotnem slučaju ležarina znatno povišala (od 1 na 12 Din za 100 kg). Izdana je tudi naredba, da se vsi potrebeni tiri podaljšajo. Da bi imeli izvozniki na razpolago več vagonov, je prometno ministrstvo odredilo, da se izpraznijo vsi dobri vagoni, v katerih stanejo zdaj železničari. Vagonarji dobe pokvarjene vagona za stanovanja. Vsi deloma pokvarjeni vagoni se morajo takoj odpeljati v popravilo. Na naših železnicah je mnogo pokvarjenih vagonov, ki stoejo po postajah in progah ter samo ovirajo promet. Vse te vagona hoče zbrati prometno ministrstvo na določenih postajah in železniških tirih, kjer ne bodo motili prometa.

V beogradski direkciji je zdaj okrog 500 pokvarjenih vagonov in okrog 1200 vagonov, ki so radi zastoja v lesni industriji izven prometa. Zato je prometno ministrstvo pozvalo finančnega ministra, ministra vojske in mornarice, šum in rudnikov ter generalno direkcijo železnic, naj takoj prevažajo vse potrebitno državno blago, da med izvozno sezono ne bodo zahtevali vagonov za prevoz blaga, ki se lahko prepreči takoj. Slednji je prometno ministrstvo razmišljalo tudi o snagi v vagonih, ki je bila doslej zelo pomankljiva. Izdana je odredba, da se forsira velika instalacija za desinfekcijo vagonov na beogradskem kolodvoru. Določen je tudi kraj, kjer se bodo vagoni po desinfekciji umivali in čistili.

Položaj na vinskem trgu

Domači tržišči. Trgovina z vino je brez prometa. Izvoz je tako neznamen, da ne more vplivati na splošni položaj vinske trgovine. Večinoma povprašujejo samo po cenenem vino. Cene so pri nespremenjeni. V Slovenijo se uvažajo zadnje čase vina iz drugih pokrajini države, dasi pridelava Slovenija več vina nego ga proda. Vzrok je, da je vino iz drugih krajev cenejše. Uvažajo se zlasti banatska vina, ki so se pocenila in notirajo: banatsko belo vino 3,50, črno 4,50—5 Din liter na debelo. Banatska vina uvažajo tudi na Hrvatski. Tudi v Srbiji je vinska trgovina v zastoju. Cene notirajo: navadno črno 8 Din, boljše vrste po kakovosti 10—12, teta navadna vina 9—10, boljša črna 10—12 dinarjev liter. Dalmatinska vina so za en dinar dražja.

In oziroma tržišča. V Avstriji je nespremenjen. Navzlic podajočim cenam ni večjih kupčij. Cene notirajo za vina iz leta 1924. — 0,80—1 šil., boljše kakovosti 1.—1,40—1,60 šil. Na Madžarskem so izgliedi nove trgate zelo ugodni, zato tudi cene znatno padajo. Navzlic temu je pa promet slab. Cene varirajo med 450—600 mK. V otociji Keckemeta notirajo vino 6000—7000 mK. Na Reki je živahan promet z grškim vinom. Domači konsum na Reki se krije v glavnem iz Istre, srednje Italije in Apulije. V Trstu je položaj nespremenjen. Češkoslovačka kupuje samo manjše količine. Visokoodstotna sicilijanska vina notirajo 9,50—10,50 lir ab Trst, apulijski črna vina 9,50 lir.

Mednarodni poljedelski kongres v Varšavi. Med 21. in 24. junijem t. l. se vrši v Varšavi mednarodni 12. poljedelski kongres. Na kongres so povabljene skoraj vse kulturne države sveta. Iz Švice prispe posebno številna delegacija s prof. dr. Zaurom s tehnične visoke šole v Žurichu na celu. Profesor Zaur, ki spada med prve

strokovnjake sveta glede poljedelskih vprašanj, bo na kongresu govoril o vplivu poljedelskih organizacij na poljedelsko politiko poednih držav. Na kongresu nastopajo tudi drugi odlični švicarski predstavniki poljedelstva in bodo govorili o splošnih vprašanjih politike ter o njenih uspehih v Švici.

—g Proračun za leto 1925/26. minister je izjavil, da ima že podpisani ukaz, s katerim ga vlada pooblašča, da predloži narodni skupščini proračun za leto 1925/26. Zdi se, da za razpravo in glasovanje o proračunu ne bo več časa in da bo treba nadaljevati s proračunskimi dvanajstnimi.

—g Romunsko - jugoslovenska konferenca. Pod predsedstvom Avramovića je bila včeraj prva seja naših in romunskih delegatov glede konvencije za reguliranje medsebojnega in mednarodnega tranzitnega prometa.

—g Davek od fizičnih delavcev. Generalna direkcija neposrednih davkov je izdala 12. t. m. navodilo za pobiranje davka od fizičnih delavcev po čl. 56. zakona o proračunskih dvanajstnilih. Pod zaslužkom se razume to, kar dobičajo ročni delavci kot nagrado, bodisi v denarju ali blagu. Davek se bo pobiral četrletno. Za razdelitev invalidskega davka služi kot podlaka svota davka in pridava, pri čemer je treba obdavčeno dnevno pomožiti s 365, da se dobi tako letni zaslužek. Tako se izračuna, koliko odraže invalidskega davka na en dan zaslužka.

—g Splošna čebelarska razstava se bo vršila v času dunajskega jesenskega sejma (od 6. do 13. septembra 1925) v okviru splošnega tedna čebelarjev. Z nakupom sejske izkaznice, katero preskrbi tudi vodstvo razstave, se zasigurajo obiskovalci razstave poset dunajskega jesenskega sejma in s tem zvezano značajno vozno čeno. Razstave se lahko udeležujejo tudi možemci. Prijave morajo dobiti na vodstvo razstave najkasneje do 1. avgusta t. l. Zakinale prijave se ne sprejemajo. Predmeti za razstavo morajo biti najkasneje do 1. septembra na razstavnem prostoru. Samo žive čehele se določijo še med 2. in 4. septembrom. Okužen čebelarji rod se takoj uniči. Vodstvo razstave lahko zavrne neumestne razstavne komade in tudi odločuje o razstavni sposobnosti. Ime razstavljalca in bivališča mora biti razvidno tako na omoti kakor na sezonu, ki naj bo pridelen znatoraj na vrhu. Pošljitev so označiti kot »Bienen - Ausstellungscue in nasloviti na spediterja razstave »Rollfuhrdienst der öster. Bundesbahnen« Wien, I. Elisabethstrasse Nr. 9«. Odpoljitev je takoj naznani vodstvu razstave in priložiti seznam vsebine. Dopoljitev voznine in carine prosta je do mesta razstave (Weigls Etablissement und Dreherpark in Schönbrunn, Wien, XII.). Zakinanje in prevoz od kolodvorov do razstavnega mesta preskrbuje geti navedeni spediter proti enotni tarifi. Nefrankirane pošiljke se navadno ne sprejmejo. Za transport blaga od kolodvora na Dunaj do avstrijske obmeje ne postaje ob vrnitvi se ne plača nobena železniška vognina. Prijave se vrši izključno potom izpolnitve in dopolnitve gotovega obrazca. Prijave se v običe ne morejo več umakniti. Pedrobnejka pojasnila daje avstrijski konzulat v Ljubljani.

—Dobava industrijske soli. Uprava državnih monopolov (oddelki za pridelavo) je Trgovsko in obrtniško zbornico v Ljubljani naprosili, da obvesti vsa podjetja, ki porabljajo industrijsko sol, da svoje prenosne za dohavo te soli v hodoče vlagajo izključno preko finančne kontrole, v česar okoliš je podjetje. Prošnja mora vsebovati vse podatke in vse priloke, ki jih predpisuje čl. 7 pravilnika o prodaji industrijske soli. Pravilnik je objavljen v 33. številki Uradnega lista z dne 3. aprila 1925 pod številko 109.

Mladenci
sredini let, posodim 5000 Din pa tudi več osebi, ki mi preskrbi kakovinkoli stalno službo. Donosi na upravo Slov. Naroda pod "Ponrebna služba 1630".

Drva za kurjavo
ourekci od žage, po zmerni ceni, dokler traja zaloga — se dobre pri Ivanu Šiška, parketna tovarna, Metelkova ulica 4.

Brača Kolländer (Subotica)
preporučuju bogato skladiste perja za iorgane in jastuke od najjeftinje do najfinije vrste. Najbolje poznata eksport firma, potpuno garancijo pruža. — Brza i tačna posluga.

Zahvala.
Vsem, ki so nam izkazali svoje iskreno sočutje o priliki dolgotrajne bolezni in prebridek smrti naše zlate mame, gospe

MARIJE ZAJEC
izrekamo najprisrčnejo zahvalo.
Posebno se zahvaljujemo preč. g. prof. Snoju, ki je pokojnici v težki bolezni in zadnji urki duhovno teložabo stal vedno ob strani, ravnateljstvu Jadranško-podunavske banke filijale tu, Št. Jakobski Marijini družbi žena, Št. Jakobskim cerkvencem pvercem za generalne žalostinke in vsem, ki so nas v najtežjih dneh življenja podpirali, nam lajšali nelzmerno bol in spremljili mamico na njen zadnji poti.

Ljubljana, 29. maja 1925.
V imenu vseh: Josipina Zajec.

To in ono

Predzadnja justifikacija v Ljubljani 1. 1876

»Slovenski Narod« je v petek dne 11. februarja leta 1876. sledično poročal o justifikaciji vojaka J. Varge, ki je ustrell svojega predstojnika:

Obešenjak v Ljubljani: Denes so obesili infanterista J. Varga, kateri je svojega predstojnika zavratno meseca decembra p. l. ustrelil. Uže prej ta večer dobio je tukajšnje vojaško poveleništvo od lok na telegrafno prošnjo za pomislčenje, da naj se eksekucija izvrši. Pred sedmo uro odpeljali so J. V. z močno eskorto.

Po legendi je maršal jedan bataljon vojakov pod poveleništvo majorja J. V. je šel tisto in mirno celo pot; tik za njim peljal se je sanitetni voz, katerega pa ni potreboval, ker je bil do zadnjega trenotka krotak. Ko so do večja dospeli, čitala se mu je še edenkrat razsodba, najprvo v nemškem in potem v magjarskem jeziku. Po dokončanem prečitanju komandiral je povelenjnik celemu bataljonu k molitvi. J. V. stal je pod večali še vedno mirem ter nijedne besede ni izstrelil. Mej tem časom je dovršil rabelj se svojim sinom vse priprave potem pozval V. na večala. V. tudi sedaj mirno izsleči svoj plašč ter gre po stopnicah na večala. Potem mu zavežal razbijen sin noge ter jih nategne in sicer tako močno, da je postala leva nekoliko daljša od desne; starji rabelj pak je pripravil vez za vrat. V. je tudi sedaj srčno, kakor cel čas, še rablju pomagal lanci si za vrat pripravljati ter zato nekoliko srajco in zavratnik odvihal. Ko je bilo to vse gotovo, zavezal mu je še roke in potem, kakor bi trebil, hitro zavil nekoliko vrat in usmrten je bil. Gologlavemu je zavezal potem oči. Duhotnik je govoril potem nekoliko besedil navzvenem bataljonu. Po dokončanem govoru odmarširala je vojska domov. Rabelj pak je odmeril jamo, komor so obesili proti večeru pokopali. Okolo večala se je nastavila straža, da so mnogobrojno ljudstvo zabranjevalo preblizu hoditi. Sploh pa je silno velika množica radovednežev privrelo gledat, posebno veliko — ženskega spola...

Bil je razžaljen

Bil je razžaljen in storil je zločin. Hotel se je maščevali nad onim, ki ga je razžalil. Hotel je zadoščenje, preskrbel si ga je sam, toda šel je precej preko mere, vzrok temu pa je doberšna mera lahkomislenosti. Zločinov, ki izhajajo iz razžaljenja in lahkomislenosti, se dogaja po svetu devolv.

Pred kakim tednom smo čitali v listu, da je bilo vlonjeno po neznanem storilcu v pisarniške prostore zastopnika italijanske lesne tvrdke »Fratelli Gironi« v Slomškovih ulici 14 in od tam v spalno sobo zastopnika Marija Bude. Storilec je popral iz neke omare v sobi več kovanj italijanskih lir, več kovanega avstrijskega denaria in zlat moški prstan z brillantom v skupni vrednosti 3000 dinarjev. Zmanjšalo pa je tudi nekaj praznih čekov, cesar Buda srušni niti opazil. Ko je gospodar, opazil, tativno gori našteti predmetov zaslužil o zadevi postrežnik, neko starejšo žensko, mu ta ni vedela povedati drugega, kot da se je nahajal večer v pisarni Budu in premislil, da je vložila še premislil za ženitev. Vareš je na to izjavil, da hoče počakati na njo. Istočasno pa si je od očeta iznosil 5000 Din, češ da mu je zmanjšalo. Ko je imel denar v rokah, je izgubil. Kasneje je policija zaznala, da je v Tužilni oslepil tudi več trgovcev za 30.000 Din.

Odjedral je v Novi Sad, kjer se je izdal za doktorja filozofije. Znal se je uvesti med načinljive kroge in je to spretno izkoristil. Istočasno je neki ugledni devočki obljubil zakon, popreje pa ji je seveda izgubil 3000 Din. Iz Novega Sada je pobegnil v Subotico, kjer pa mu žito ni bilo, saj je že vključen v skupino zadrževalcev. Posledice tako osljene vode so bile te, da delavstvo ni čutilo utrujenosti v Izmeri kot prej. Enake posledice je ugotovil profesor birminghamske univerze.

* Osljena voda proti utrujenosti. V

izvestnih francoskih industrijev o delovnih nezgodah se nahajajo zanimive ugotovitve angleškega inženirja Jocaisla Courtauldja, ki kaže, da utrujenosti v nekem angleškej premagovniku je vodstvo oddalo delavce vodilno, ki je bilo malenkostno osljeno.

Posledice tako osljene vode so bile te, da delavstvo ni čutilo utrujenosti v Izmeri kot prej.

Enake posledice je ugotovil profesor birminghamske univerze.

* Naivejo podmornico sveta je zaradi Japonska. Njena tonuža znača 1700 ton.

Prometni premer je omogoča, da prepolovi Tih ocean sem in nazaj.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMŠEK.

Odgovorni urednik:
VLADIMIR KAPUS

po promenadi. Ker jim je bilo znano, kaj je napravil, so se ga seveda vsi izogibali, eden pa je stopil na policijo, kamor se je že dala ovadba in pričelo se je z zasedovanjem. Iskali so ga detektivi na njegovem stanovanju v Gosposki ulici, ker pa ga niso našli tamkaj, so ga šli iskat v neko drugo stanovanje, k njegovemu izvoljenku na Miklošičeve ceste. Tam so ga tudi našli, zakaj dekle ga je sprejela klub temu, da je vedela, kaj je napravil in klub temu, da je tekočem časa izvabil čez 25.000 kron denarja, katerega je zavral v raznih družbah. Mladenci je prišel na policijo in tamkaj je izpovedal čisto mirno svojo zgodbino. Bil je razžaljen, ker mu Šef ni hotel izplačati nekih provizij.

Zato se je po kratkem premisleku odločil, da si pomaga drugače. Šel je na ve-

čer, ko je vedel, da Bude ni doma, v pisarno, od tu v njegovo spalnico, pobral tam iz omare, kar se mu je zdelo vrednega, nato pa opazil na pisalni mizi dva neizpolnjena čeka. Misel — in odločil se je. Izpolnil je eneka na 7000 dinarjev, drugega pa na 1500 dinarjev in se odpeljal na Rak. Tam jih je vnovil pri podružnicu Trgovske banke in odpral v Zagreb, da se pozabava. Denar se je kar toplil v njegovih zepih. Zbral je primerno družbico svojih prijateljev in pričel se je silovit krok. Padali so iz lokal na živelj, suki se po barbi ter plili in jedli na živelj in mrtve. Okrog njih je živili pa so frieli nočni metuljčki. Po dnevi pijanosti in uživanju se je C. naenkrat zbulil v hotelu suh. Zavestio, da nima v žepu več denarja, je nastopila tudi duševna depresija in vrnil se skesan v Ljubljano, kjer ga je prijela roka pravice. Vse to pa se je zgodilo, ker je bil fant — kakor pravi — razžaljen.

PREZIDENT HINDENBURG V HANNOVRU. Veliki župen Hannovera dr. Menge pozdravlja Hindenurga na dirkališču, kjer se vrše prezentacije na čest konjske drke.

Svetovni pustolovec pod ključem

Pred dnevi je bil na ukaz ministrstva notranjih del v Gornji Milanovac odpremljen madžarski pustolovec obsejan na šepr. Josip Vareš-Kalšaj, ki je izvršil nebroj pustolovčin po vseh krajih naše države.

Povajil se je ta človek prvi pred štirimi meseci v Beogradu, kjer se je prijavil ministrstvu notranjih del, češ da ima važne stvari, zadevajoče predvsem interesne naše države. Čim je podal svoje, sicer malo verjetno poročilo, je Josip Vareš, ki je rodil Madžar, odšel v Tuzlo, kjer se je nastanil pri nekem uglednem meščanu, predstavljajoč se za diplomata. Začel je dovršiti hčerki svojega gospodarja, lepi mladenki Vlami, ki ji je ob